

ekkorra már önkritikát gyakorolt a *Kortárs* első, 1957. szeptemberi számában, közös nyilatkozatban. (Igaz, a szerkesztőség elégedetlen volt a nyilatkozattal, mint ezt jegyzetben le is szögezte.) A hallgató és elhallgattatott írók a cenzúra által megszabott keretek között újra megszólalhattak, miután a hatalomnak sikerült megtörnie a politikáló írók 1956 végén létrejött egységét s hosszú évtizedekre elfojtania a forradalom szellemiségének nyílt hirdetését.

Csokits János

A FELEJTÉS KORÁBÓL

Végromlásunk színhelyén
csírázik az írmag,
hírmondóban nincs hiány,
erkölcsről is írnak.

Darwin rendje megy tovább,
szűkölhet a kétség:
ahol rabolni crény,
gyilkolni se vétség.

Gyorsan elévül a bűn,
felejteni érdek:
Ábel emlékünnepén
Káin mond beszédet.

Intézményes délibáb,
tótágast áll minden –
ha szabad vagy: éhezél,
ha rab: meghalsz ingyen.

1994. május 30.

NAN JUNG DALA

Fehér kőről a szennyfolt
még lecsiszolható,
szavaidról a szégyent
nem mossa le a szó.

DAL

Szilánk a szó,
tükörtöredék –
Száz cserépével
vakít az ég.

Lehettem volna...
Leszek-e még?
Túl a tudaton
lenni clég.

HEGYEK KÖZT

Messziről zúg a hang,
mintha csak amonnan,
visszhangját nem innen
hallanám, ahonnan.

AMOR VACUI AVAGY 0'00''

*„The essential
would seem to be lacking”
(Samuel Beckett)*

Ketrec János az új bálvány,
csöndje körül nő az állvány-
zat.
Mindig új gurut kell lesni,
van akire az ilyesmi
hat.

Némasága sötét üreg:
játszhat vele bármely gyerek-
szem,
illa berek, nádak, crck –
(Ha nincs idő: mitől öreg-
szem?)

Üres szavak, üres zene...
Túl a csöndön mi kellene
még?
Új elmélet? Tudós mese?
Ürességből ennyi is e-
lég.

Félreértett zseni? Csaló?
Vagy talán nincs írivaló-
ja?
Hogyne volna! Magva ennyi:
Mondanivalóm a semmi.
Ja...

Peskó Zoltán

ELSZIGETELTSÉG ÉS ÚJRAFELFEDEZÉS

Szegzárdy-Csengery Klára fordítása

Arnold Schönberg műveit a „gyakorló zeneélet” nyilvánosan csupán néhány éve méltatja igazi figyelemre. Munkásságának egész élete folyamán az értetlenség jutott osztályrészül. Ennek oka nem volt személyes, sem egyéni – sorsában nagy kortársainak többsége osztozott. Századunk első felében a jelentős művek elszigetelődése, a zeneszerző eltávolodása a közönségtől a közönség és a zenei nyelv fejlődése közötti kapcsolatvesztés következménye volt.

A publikumot az új zenétől elválasztó korlátokért kétségtelenül jórészt a koncertprogramokat terheli a felelősség, a szimfonikus és kamarazenei rendezvények programjait, melyek egyre fokozottabb mértékben kizárták és a perifériára szorították a kortárs zenét.

Elegendő csak visszapillantunk a XIX. századba, hogy egészen más helyzetet találjunk. Vegyük például szemügyre a bécsi Gesellschaft der Musikfreunde szimfonikus koncertjeit: az 1859 és 1869 között eltelt évtizedben, Johann Herbeck zeneigazgatósa alatt kétszázötven szimfonikus művet mutattak be, melyek közül – szemben a